

SMAKELIJK LEZEN!

**LEERLIJN
KOKEN MET LITERATUUR**

DE SCHAT VAN LIMBURG

In 2024 is het Limburgs sprookjesboek, De schat van Limburg, uitgegeven.

Van de website:

Het Limburgs Sprookjesboek 'De schat van Limburg' is een betoverende verhalenbundel met maar liefst 32 sprookjes: 1 inleiding en afsluiting verbonden door 31 losse verhalen, voor elke Limburgse gemeente 1 verhaal. Nog niet eerder vertoond: zowel te lezen in het Standaardnederlands alsook in 31 verschillende dialecten!

<https://limburgssprookjesboek.nl/index.php/product/deschatvanlimburg/>

ELKE SCHOOL BINNEN HET
WERKGEBIED VAN EIGENWIJS HEEFT
EEN GRATIS EXEMPLAAR ONTVANGEN.

In de afgelopen periode is er een project ontwikkeld, dat vanaf september 2025 gaat starten. Verschillende scholen hebben zich hiervoor opgegeven en doen mee.

Door een aantal activiteitkaarten maken we ook de verbinding naar LITERATUUREDUCATIE.

Cultuur, leesplezier en boekpromotie gaan hand in hand!

EN ZE LEESDEN NOG LANG EN GELUKKIG...

LEI DE LEEUW

De leerlingen maken op speelse wijze kennis met De schat van Limburg en leren zich uiten in een dialect.

DOELGROEP

1-2

DUUR

45 minuten

DISCIPLINE

literatuur & drama

MATERIALEN

- Boek 'De schat van Limburg' van Linda Gielen
- Optioneel: uitvergrote kaart van Limburg (zie p. 15 in het boek)
- Stevige stroken papier, pennen, potloden, verf
- Touw en scharen

AAN DE SLAG!

1 | LEES VOOR

- Laat de kaft zien en lees de titel voor.
- Vertel kort waar het boek over gaat. Elk verhaal is geschreven in het Nederlands én in het dialect. Wie spreekt er thuis dialect? Of een andere taal?
- Lees de eerste drie alinea's van het hoofdstuk Er was eens... voor (p. 15: Lang geleden ... baas van Limburg zullen kronen.).

2 | AAN DE SLAG

- Geef elke leerling twee stroken papier en een stuk touw. De leerlingen maken twee staarten: een blij en een boze. Met het touw kunnen ze de staarten ombinden.

3 | ROLLENSPEL

- De leerlingen mogen om beurten Lei spelen. De andere leerlingen zijn 'het volk van Limburg'.
- ·Hoe pakt Lei het aan om baas van Limburg te worden?
- ·Wat doet of zegt hij? Welke staart past daarbij?
- ·Is het volk blij met Lei als koning? Waarom wel of niet?
- De leerlingen mogen in het Nederlands én in het dialect (of hun thuistaal) praten. Begrijpen de andere leerlingen wat er wordt gezegd?

REFLECTEER & PRESENTEER

- Hoe was het om Lei de leeuw te spelen? Wat vond je leuk en wat vond je minder leuk?
- Wie was de beste Lei en waarom?
- Welke taal heb jij gebruikt? En waarom?
- Welke taal werkt het best om je doel te bereiken?

LITERAIRE COMPETENTIES

- R3
- C1 | C2
- RE1 | RE4
- A2

CULTURELE COMPETENTIES

- R1
- C1 | C3 | C6
- O3

EXTRA

- Oefen vooraf wat Limburgse woordjes die de leerlingen kunnen gebruiken in hun rollenspel.
- Maak samen een kroon voor de winnende Lei.
- Kies een aantal woorden uit de tekst. Teken deze en schrijf het woord erbij. Schrijf het in het Nederlands, in het dialect en in alle talen van je klas. Wat valt op? Wat zie je / hoor je?
- Ga op zoek naar verhalen uit andere culturen (uit je klas). Laat ouders en leerlingen voorlezen en vertellen. Zijn er verhalen die op elkaar lijken? Wat is de boodschap van een verhaal?
- Op zoek naar een dialectboek? Vraag je leesconsulent!
- TIP: maak regelmatig gebruik van <https://prentenboekeninalletalen.nl/>
- TIP: <https://www.piepekoek.nl/>
- TIP: <https://www.veldeke.net/kinderversjes-om-voor-te-lezen-in-het-limburgs/>
- Doe dit ook met een ander sprookje uit het sprookjesboek!

EN ZE LEESDEN NOG LANG EN GELUKKIG...

SCHATTEN SPEUREN

De leerlingen maken op speelse wijze kennis met De Schat van Limburg, en leren enkele woorden en klanken in het Limburgs dialect.

DOELGROEP

3-4

DUUR

45 minuten

DISCIPLINE

literatuur & klank

MATERIALEN

- Boek 'De schat van Limburg' van Linda Gielen
- 8-10 grote puzzelstukken van foam of karton, met op elk stuk een afbeelding uit het verhaal

AAN DE SLAG!

1 | LEES VOOR

- Laat de kaft zien en lees de titel voor.
- Vertel dat de sprookjes in het Nederlands én in het dialect zijn geschreven.
- Lees het hoofdstuk Er was eens... voor (p. 15-19).

2 | AAN DE SLAG

- Vraag wie er thuis een dialect spreekt (of een andere taal). Hoe spreken zij sommige woorden uit het verhaal uit? Bijvoorbeeld leeuw, schat of staart?
- Laat de leerlingen de Limburgse woorden zo nodig opzoeken, uitspreken en herhalen.

3 | ROLLENSPEL

- Vertel dat elfenvrouwtje Lucie, reuzenkind Sjtufke en hondje Frens hulp nodig hebben bij het vinden van de puzzelstukken. Een aantal is op school verstopt.
- De leerlingen krijgen een lijst met Limburgse woorden (zie bijlage, in het Sittards) en moeten daarvan het verstopte puzzelstuk zoeken. Dat kan in groepjes of in tweetallen.
- Zet een timer.

REFLECTEER & PRESENTEER

- Verzamel de gevonden puzzelstukken. Welk Limburgse woord vond jij het grappigst, leukst, meest bijzonder?
- Spreek de woorden nogmaals samen uit. Doe dat ritmisch, als een rap. Speel met intonatie en volume.

LITERAIRE COMPETENTIES

- R1 | R3
- C3
- RE2
- A1

CULTURELE COMPETENTIES

- R7
- C3
- 04 | 07

EXTRA

- Doe de activiteit buiten!
- Neem de dialect-rap op om later terug te luisteren.
- Hang de Limburgse woorden op grote (versierde) vellen aan de muur.
- Schrijf er, samen met leerlingen en ouders met een andere thuistaal, de vertaling bij. Wat valt je op?
- Gebruik boeken in andere talen - vraag je leesconsulent!
- Breid uit met een knutselactiviteit: versier een eigen puzzelstuk met glitters en tekeningen van de leeuw, een reus of het elfje Lucie.
- TIP: maak regelmatig gebruik van <https://prentenboekeninalletalen.nl/>
- Koppel deze activiteiten aan burgerschap; denk o.a. aan identiteit, diversiteit en solidariteit (bouwsteen 4-5-6).
- Maak een leesplankje met alle thuishalen van de klas.
- Doe dit ook met een ander sprookje uit het sprookjesboek!

EN ZE LEESDEN NOG LANG EN GELUKKIG...

SITTARDS DIALECT

LIEËUW

SJAT

ZJWANS

ELFKE

SJPÖLKES

SJÖP

INKPÖTJE

TIED

HUNDJE

MAOS

NEDERLANDS

LEEUEW

SCHAT

STAART

ELFJE

SPULLETJES

SCHEP

INKTPOTJE

TIJD

HONDJE

MAAS

- Herken je een van de dialectwoorden? Of kun je de vertaling maken van het Nederlandse woord naar het dialect?
- Hussel de woorden door elkaar en maak er een memory-spel van.
- Bedenk zelf nog meer woorden - maak de verbinding met alle thuishalen (bij elk thema!).
- Maak bij de (dialect)woorden afbeeldingen en maak een eigen leesplankje.

EN ZE LEESDEN NOG LANG EN GELUKKIG...

LOKAAL SPROOKJE

De leerlingen maken op speelse wijze kennis met De schat van Limburg en schrijven hun eigen lokale sprookje (in dialect of thuistaal).

DOELGROEP

5-6

DUUR

60 minuten

DISCIPLINE

literatuur & schrijven

MATERIALEN

- Boek 'De schat van Limburg' van Linda Gielen
- Papier, pennen, potloden

AAN DE SLAG!

1 | OVER HET BOEK

- Laat de kaft zien en lees de titel voor.
- Vertel kort waar het boek over gaat. Laat de inhoudsopgave zien en blader het boek eens door. Elk verhaal is geschreven in het Nederlands én in het plaatselijke dialect.
- Wie spreekt er thuis dialect? Of een andere taal?
- Kies een sprookje (bijvoorbeeld uit de eigen regio of doe ezeltje prik op een uitvergroete kaart van Limburg, zoals op p. 15).

2 | SCHRIJVEN

- De leerlingen schrijven een (kort!) lokaal sprookje over een plek waar ze graag zijn, of over de plek waar de school staat.
- Dat mag individueel, in tweetallen of in groepjes.

3 | HERSCHRIJVEN (REVISEREN)

- Daarna zetten ze hun tekst om in een Limburgs dialect door de woorden op te zoeken in het sprookjesboek en/of op internet.
- De leerlingen mogen ook een tekening bij hun verhaal maken, net als in het boek.

REFLECTEER & PRESENTEER

- De leerlingen lezen hun sprookje voor in het Nederlands én in het dialect.
- Hoe was het om in het Limburgs te schrijven? En hoe was het om in het Limburgs voor te lezen?
- Heb je een andere thuistaal? Gebruik die ook!

LITERAIRE COMPETENTIES

- R1 | R5
- C4
- RE1
- A1 | A2

CULTURELE COMPETENTIES

- R1 | R6 | R7
- C1 | C2 | C6
- O3 | O4

EXTRA

- Oefen vooraf de uitspraak en schrijfwijze. Nodig een dialect-spreken uit op school!
- Bundel de verhalen tot een nieuw sprookjesboek en geef elke leerling een kopie.
- Zet het nieuwe sprookjesboek in de schoolbieb (en in het uitleensysteem).
- Organiseer een dialect-dag!
- TIP: <https://hoesveurtlimburgs.nl/nl/educatie/primair-onderwijs>
- TIP: <https://veldekezitterd.nl/>
- Op zoek naar verhalen uit de omgeving? Zie: <https://www.verenigingsittardsverleden.nl/verhalen>

EN ZE LEESDEN NOG LANG EN GELUKKIG...

LIMFLUENCER

De leerlingen maken op speelse wijze kennis met De schat van Limburg en promoten het dialect aan hun klasgenoten.

DOELGROEP

7-8

DUUR

60 minuten

DISCIPLINE

literatuur & media

MATERIALEN

- Boek 'De schat van Limburg' van Linda Gielen
- Papier, pennen, potloden
- Opnameapparatuur

AAN DE SLAG!

1 | OVER HET BOEK

- Laat de kaft zien en lees de titel voor.
- Vertel kort waar het boek over gaat. Laat de inhoudsopgave zien en blader het boek eens door. Elk verhaal is geschreven in het Nederlands én in het plaatselijke dialect.
- Wie spreekt er thuis dialect? Of een andere taal?

2 | VERGELIJKEN

- Verdeel de leerlingen in groepjes.
- Laat hen eerst het boek eens doorbladeren. Geef hen de tijd om verschillende verhalen en dialecten te bekijken.
- Wat valt op?
- Welke verschillen en overeenkomsten zien ze?
- Welk dialect spreekt hen aan?

3 | WOORDEN VERZAMELEN

- Elk groepje kiest een sprookje dat hen aanspreekt. Of doe ezeltje prik doen op een kaart van Limburg, zoals op p. 15.
- Ga op zoek naar mooie, gekke, grappige woorden. Vervolgens schrijven ze samen een tekst waarin ze vertellen waarom juist dít sprookje en dít dialect zo bijzonder zijn.
- Deze tekst verwerken ze op een creatieve wijze in een korte video, als een echte influencer (LIMfluencer!)

REFLECTEER & PRESENTEER

- De leerlingen laten hun video zien. Bespreek het proces en wat ze hebben geleerd.
- Wat heb je gehoord en gezien? Ga je nu zelf ook (meer) dialect spreken? Waar zit de waarde van dialect / thuistaal?

LITERAIRE COMPETENTIES

- R3 | R5
- C4
- RE1 | RE4
- A1 | A2

CULTURELE COMPETENTIES

- R4 | R5 | R6
- C2 | C3 | C4
- O2 | O6

EXTRA

- Kijk de kunst af bij een échte Limfluecer: [Lotte oet Limburg](#).
- Organiseer een dialect-dag mét een bioscoop waarin de filmpjes te zien zijn.
- TIP: <https://hoesveurtlimburgs.nl/nl/educatie/primair-onderwijs>
- TIP: <https://veldekezitterd.nl/>
- Op zoek naar verhalen uit de omgeving? Zie: <https://www.verenigingsittardsverleden.nl/verhalen>

EN ZE LEESDEN NOG LANG EN GELUKKIG...

© augustus 2025

Ontwikkeld in opdracht van

Ontwikkeld door:

